

מבצעי העבירה - ברקו יאירו שמוליק. מושא העבירה - יהודה. ערך מוגן - חיי אדם ושלמות הגוף.

ככל שעולה מהמקרה קיימת א"פ לשלושתם.

סעיף 329(א) לחוק העונשין - "העושה אחת מאלה" - רכיב זה מגלם בתוכו מספר אפשרויות נפרדות הכולל שישה סעיפים קטנים המגדירים את הי"ע הדרוש. (י.קדמי) הסעיף הרלוונטי למקרה שלפנינו הינו סעיף 329(א)(1), המחייב "תוצאה" של חבלה גופנית ויתר החלופות מסתפקות בקיומה של "כוונה" לחבל גופנית. למרות שבסעיף 329(א)(2) מדובר על סכין אין להתייחס אליו כיוון שמדובר בניסיון.

ניתוח סעיף 329(א)(1) -

י"ע לפי סעיף 18 - התנהגות - "העושה"

נסיבות - "אדם", "שלא כדין" - המושג מתייחס להיעדר הצדקה בדין (י.קדמי).

תוצאה - "פוצע אדם או גורם לו חבלה חמורה". הרכיב התוצאתי מורכב משני חלופות אלו כשמשמעותם בסעיף 34 כ"ד.

היות ומדובר בעבירה תוצאתית נדרש קש"ס בין התנהגות הנאשם לבין התוצאה. (אבו-דיב). לפי סעיף 19 הי"נ הנדרש להוכחת העבירה כולל שני מישורים לפי סעיף 20 : מישור הכרתי-מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות ולאפשרות גרימת התוצאה. מישור רצוני- החפצי- נדרשת כוונה מיוחדת שהנאשם חפץ באופן מיוחד לפצוע את הקורבן או לגרום לו לחבלה חמורה (זועבי)

ברק כמבצע העיקרי לפי סעיף 29(א).

הי"ע - המדינה תטען שסעיף 329(א)(1) לא מגדיר התנהגות מסוימת שאותה חייב לעשות הנאשם, ההתנהגות יכולה להיות במעשה או במחדל. (י.קדמי). במקרנו מדובר במעשה דקירה. ברק התפרץ בכוח לביתו של יהודה, שלף את הסכין שהייתה ברשותו ודקר את יהודה. נסיבות- אדם- יהודה, שלא כדין- מתקיים. **תוצאה - מתקיים**, המדינה תטען שכתוצאה ממעשי ברק נגרמו ליהודה פצעי דקירה. **קש"ס - (י.קדמי)** עובדתי- המדינה תטען שלולא דקר ברק את יהודה לא היה נפצע. קש"ס משפטי- מבחן הצפיות : ברק היה צריך לצפות (סובייקטיבית) את התוצאה של מעשיו ומבחינה אובייקטיבית, כל אדם סביר היה צופה שכאשר הוא מבצע מעשה דקירה עלול להיפצע הקורבן.

י"נ - המדינה תטען שביצוע מעשה הדקירה בידי ברק היה במודע.

מודעות לקיום הנסיבות- **יטען ברק** לסעיף 34יט- טעות במצב משפטי, גיסו עו"ד, ייעץ לו שהדרך היחידה להתמודד עם אלימות ואיומים היא באיומים בחזרה, ברק הסתמך על עצותיו ולא חשד שיערב אותו בעבירה.

מנגד תטען המדינה שבהגעתו לביתם כאשר הוא מצויד בכובע גרב וסכין מראה שעלה בו חשד שהמעשה לא כדין, אחרת לא היה מרגיש צורך בהסתרת פניו. מדובר בעצימת עיניים מצדו לפי סעיף 20(ג)(1) כיוון שחשד שהמעשה לא חוקי אך נמנע מלבדוק ולברר את המצב.

המדינה תטען שלברק הייתה **מודעות לאפשרות גרימת התוצאה**, מי שמצטייד בסכין מודע לאפשרות השימוש בו וכן גרימת פגיעה.

הי"נ החפצי- ברק יטען שכוונתו לא הייתה לפצוע את ליהודה אלא לאיים עליו, לא ניתן לראותו כחפץ באופן מיוחד בקרות התוצאה.

מנגד המדינה תטען שמעצם השימוש בסכין ודקירת יהודה בכל חלקי גופו, ניתן להסיק על כוונת ברק לגרום ליהודה חבלה חמורה ואלו הם מאפיינים אובייקטיביים שדי בהם להקמת תחולה לחזקת הכוונה (**זועבי**).

מנגד יטען ברק שלא מתקיים עיקרון המזיגה, מטרתו הייתה לאיום ולא לדקירה מנגד תטען המדינה להלכת הצפיות, אם הביא סכין לאירוע ראה אפשרות תוצאה זאת כקרובה לוודאי (**פוליאקוב**).

המדינה תטען **שיאיר** הינו מבצע בצוותא לפי סעיף 29(ב) יחד עם ברק, מנגד יטען יאיר שהוא לכל היותר מסייע לפי סעיף 31.

סעיף 29(ב) + העבירה העיקרית 329(א)(1):

י"ע- "משתתפים בביצוע עבירה"- אדם המסכים לביצוע עבירה, "תוך עשיית מעשים לביצועה"-

תכנון משותף וחלוקת עבודה. **המדינה תטען** שברק ויאיר פעלו כגוף אחד לביצוע המשימה העבריינית, יאיר הסכים לביצוע העבירה הנדונה. הם תכננו זאת מראש, יאיר הזהיר את ברק שמא ליהודה יש נשק בביתו ולכן נתן לו סכין. בזמן האירוע נטל בו חלק פעיל, והתקיימה ביניהם חלוקת עבודה, הם פרצו יחד לבית יהודה, ברק דקר את יהודה בעוד שיאיר אחז בשלומית.

מנגד **יאיר יטען** שרק החזיק את שלומית, ולא לקח חלק פעיל במעשה הדקירה.

המדינה תטען שמבצע בצוותא הוא מי שמילא תפקיד בתכנון העבירה ובהתהוותה אף אם אינו שותף לביצוע כל רכיבי ההתנהגות הפלילית (**מזרחי**).

י"נ- של העבירה העיקרית אותה מבצעים, ומודעות לפעולתם בצוותא.

המדינה תטען שיאיר מודע לכך שפעל בצוותא עם ברק, תרומתו לעבירה התבטאה בהסכמתו להצטרף לברק, התכנון המשותף, הבאת הסכין, החזקת שלומית ועזיבתם יחדיו. בנוסף תטען המדינה למודעות יאיר **למעשה** הדקירה, מיד עם כניסתם לבית ברק שלף את הסכין, יאיר החזיק את שלומית ואפשר את הדקירה.

נסיבה - "לא כדין", יאיר יטען לטעות במצב דברים לפי סעיף 34 יח' שלא ידע שהמעשה שלא כדין משום שאחיו הגדול ביקש ממנו להצטרף אליו ולא ראה את האפשרות שאחיו יגרום לו לבצע עבירה. מנגד תטען המדינה שבנוכחותו להחבאת הסכין מתחת לבגדי ברק והסתרת פניו של ברק חשד בפליליות המעשה וניתן לראותו כמי שעצם עיניו.

עוד תטען המדינה שעקב הגעתם המשותפת מצוידים בסכין ועזיבתם יחדיו די באלה להרשעת יאיר כמבצע בצוותא שכן גם אם יאיר לא זה שדקר ניתן ליחס לו **מודעות לאפשרות הדקירה ולתוצאתה (זועבי).**

י"נ חפצי - יאיר יטען ש**כוונתו** הייתה רק לאיום ולא לדקירה, מדובר בעבירה נוספת לפי ס'34א' מכיוון שלא היה תכנון משותף, ברק ביצע אותה על דעת עצמו מיד עם הכניסה לבית ולא הייתה לו מודעות לגבי אפשרות עשייתה. מנגד תטען המדינה שהרעיון לשאת עמם סכין מקיים את הלכת הצפיות ואת חזקת הכוונה (ראה לעיל). במקרה שהעבירה הנוספת הייתה צפויה, גם אם התקיימה העבירה הנוספת רק בידי ברק, יאיר ייוותר אחראי לביצועה כמבצע בצוותא (**מרים גור אריה**).

יאיר כמסייע לפי סעיף 31 + סעיף 329(א)1), עבירת מטרה התנהגותית.

י"ע- יאיר יטען שלכל היותר סייע, ההתנהגות בעבירה זו הינה במעשה או במחדל, שיש בהם כדי ליצור תנאים להגשמת הי"ע בעבירה בידי המבצע העיקרי באופן המאפשר, מקל או מאבטח את ביצוע הי"ע של העבירה העיקרית, עצם אחיזת שלומית בכוח ע"מ שלא תמנע את התרחשות העבירה אפשר את ביצוע העבירה.

הנסיבות - סיוע בשעת ולפני עשיית העבירה, מתקיים, עצם הבאת הסכין לפני ביצוע העבירה ובאחיזת שלומית בשעת העבירה. בנוסף, למרות שהעבירה העיקרית הושלמה אין זה תנאי הכרחי, מספיק שהעבריין ניגש לביצועה (**פלונית**).

קש"ס - עבירת הסיוע דורשת שמעשיו צריכים להיות "מסוגל" לסייע להגשמת העבירה העיקרית, לולא נתן יאיר את הסכין לברק כנראה לא היה מתבצע מעשה הדקירה. אין נדרש שההתנהגות

המסייעת תהיה אפקטיבית או תהווה תנאי בלעדי להתגבשות העבירה. **(פלונית)**.

י"נ- נדרשת מודעות לכך שההתנהגות מסייעת, מודעות לקיום הנסיבות- מודעות לכך שהמבצע העיקרי מבצע או עומד לבצע עבירה ובנוסף מטרה או תכלית לסייע לעבריין העיקרי. **(יוספוב)**.

יאיר יטען שלכל היותר הייתה לו מודעות לטיב ההתנהגות המסייעת, הייתה זו תרומה עקיפה הוא עזר בהגשמת הי"ע לביצוע העבירה העיקרית ואפשר אותה בכך שהביא לברק את הסכין, דחף את הדלת בכוח, והקל בכך שאחז בשלומית.

הנסיבות- יטען יאיר שלא היה מודע לכך שברק עתיד לבצע את העבירה או ביצע את העבירה **(יוספוב)** מכיוון שכאשר ביקש ממנו להצטרף אליו, אמר לו שמדובר באיומים, ואילו כשפרצו לבית יהודה, גרר את שלומית לסלון, כאשר הדקירה נעשית הרחק מעיניו. הוא שם לב לראשונה שיהודה נדקר רק לאחר מעשה.

מנגד תטען המדינה שבמידה ולא יורשע כמבצע בצוותא עדיין ניתן לראותו כמסייע, מכיוון שכשראה את ברק מוציא את הסכין מייד עם פריצתם לבית, התקיים בו חשד רציונלי- סובייקטיבי שלפיו עומדת העבירה להתבצע ובכך עצם את עיניו **(יוספוב)**.

יאיר יטען שמטרתו הייתה לסייע לאיים על יהודה ולא לבצע את פעולת הדקירה.

מנגד תטען המדינה להלכת הצפיות השקולה כנגד המטרה לסייע לו, מכיוון שהיה מודע לכך שהתנהגותו עשויה בהסתברות של קרוב לוודאי להרים תרומה לביצוע העבירה. **(יוספוב)**.

מנגד יטען יאיר שידיעתו של אדם על מעשה עבירה שאחר מתעתד לבצע, ואף השלמה עם המעשה, אין בהן די כדי להקים הרשעה בעבירת הסיוע. **(ירחי)**.

עוד יטען יאיר לסעיף 34- פטור עקב חרטה לא"פ, כאשר ראה לראשונה את שלולית הדם הבין שהתרחשה עבירה, הציע לקרוא למד"א.

מנגד תטען המדינה שלא קמה תחולה לפטור מכיוון שלא מנע את עשיית העבירה בפועל, ולא הודיע מבעוד מועד לרשויות על העבירה לשם מניעתה.

מהפסיקה עולים **מבחנים** העוזרים להבהיר את האבחנה בין מבצע בצוותא למסייע.

המדינה תטען שיאיר מבצע בצוותא לאור מבחן השליטה הפונקציונלית- **(מרדכי)** הוא הגה עם ברק את ביצוע העבירה כאשר נתן לו סכין, הייתה לו שליטה על ביצוע העבירה בכך שפרץ בכוח עם ברק לביתם ואחז בשלומית. מנגד יטען יאיר שלא יזם את העבירה. ברק פנה ובא אליו בבקשה להצטרף אליו, בהתנהגותו לא שלט על ביצועה.

המדינה תוסיף את המבחן המשולב - (אליאור חן), כפי שניתן לראות לעיל, הי"ע של יאיר הינו ניכר יותר ולכן ניתן להסתפק בתרומה נמוכה ביי"נ ויש לראותו כמבצע בצוותא.

המדינה תטען למבחן המעגלים הפנימיים (עווד) שיאיר קידם את העבירה בכך שיזם את הצטיידותם בסכין והצטרף למקום, בלעדיו כנראה לא הייתה מתבצעת העבירה. מנגד יטען יאיר שהיה חלק מהמעגל החיצוני ובסה"כ היווה גורם מקל לביצוע העבירה.

מבחן הנוכחות - (מרים גור אריה) המדינה תטען שניסיון החיים מלמד שמבצעי העבירה אינם מזמינים "משקיפים" לארח להם חברה בעת ביצוע העבירה. מנגד יטען יאיר שנוכחות בזירת הפשע שאינה מקרית יכולה לשמש בסיס לשותפות אך אין בה די להצמיח ביצוע בצוותא, היא עשויה לאפיין דווקא סיוע.

מבחן מהות התרומה (מרדכי) - המדינה תטען שגם אם יאיר לא השתתף באופן אקטיבי בתקיפת יהודה, חלקו בהגשמת התוכנית היה מהותי, והיא באה לידי ביטוי בהתנהגותו כפי שנטען לעיל. בנוסף, לא נקט בפעולה למניעת העבירה. מנגד יטען יאיר שתרומתו לא חרגה מפעולת עזר לביצוע העבירה.

מבחן העונש - (חשין, מרדכי) יאיר יטען שהמדינה טוענת להאשימו כמבצע בצוותא לאור האינטרס הציבורי של "תופעת הסכינאות", המעוניינת להרתיע את מי שבוחר להשתמש בסכין כאמצעי ליישוב סכסוכים ולכן יטען לפגיעה בעיקרון החוקתיות, מפני ששמו לנגד עיניהם את עונשו ולא את מעשיו בפועל, הסיווג בין מבצע למסייע לאחר תיקון מספר 39 המתבטא בין גזירת עונש מלא לבין מחציתו, לא יוכרע מראש אלא ייבדק בכל מקרה לגופו.

מבחן הניסיון - (מרים גור-אריה) - המדינה תטען שמעשיו של יאיר נכנסו לשלב ההכנה כאשר הסכים להתלוות לברק, אך עברו לשלב הניסיון כאשר פרץ עם ברק לביתם ואחז בשלומית.

שמוליק כמשדל לפי סעיף 30 וסעיף 329(א)(1) - אנתח לפי פס"ד אסקין, עבירת מטרה התנהגותית.

י"ע-**התנהגות** - "מעשה השידול", המדינה תטען ש**שמוליק שכנע** את ברק לבצע את העבירה הנדונה, התנהגותו הייתה בעלת "אפקטיביות פוטנציאלית" אשר השפיעה עליו בכך שהציג את עצמו כעו"ד ואמר לו שיש להיזהר מאסירים. למעשה היה המוביל ויזם את המחשבה הפלילית בראשו באומרו שהדרך היחידה להתמודד עם איומים היא באיומים חזרה. **מנגד יטען שמוליק**

שלא שכנע את ברק לבצע מעשה של דקירה, הוא רק אמר לו שעליו להתגונן באמצעות איומים בחזרה.

נסיבות- שמוליק יטען שברק ("אחר") לא היה זקוק להנעה מנטאלית לצורך קבלת ההחלטה. לפי אירועים קודמים המחשבה הפלילית הייתה מוטמנת בראשו. **מנגד תטען המדינה** שקיומו של משודל הטעון הנעה מנטלית עשוי להתקיים גם אם הרעיון העברייני עלה תחילה אצל ברק, אך טרם גובשה אצלו ההחלטה לבצעו וההתנהגות המשדלת היא שהביאה את לגיבוש החלטתו הסופית של ברק.

קש"ס בין ההתנהגות המשדלת להחלטה של ברק לבצע את העבירה לא מתקיים, לא שכנע את ברק לבצע מעשה דקירה, רק אמר לו להתגונן באמצעות איומים.

י"נ- מודעות המשדל שבהתנהגותו מביא את המשודל לידי ביצוע העבירה ולקיומו של אחר הזקוק להנחיה מנטלית כדי לבצע את העבירה, על השידול להיות מלווה במטרה שהעבירה תבוצע על כל יסודותיה בידי המשודל.

המדינה תטען ששמוליק בתור עו"ד וקרוב משפחתו של ברק מודע לסמכותו, מודע להימצאותו של ברק במצב של אזלת יד בנוגע להתמודדותו עם הסכסוך שנקלע אליו והיה מודע לכך שהצעתו בעלת המשקל תשפיע עליו. מנגד יטען שמוליק שלכל היותר היה מודע לכך שברק עתיד לבצע איומים, לכן לא היה מודע שזה ילך וידקור וזו היא עבירה שונה, אשר האדם הסביר לא יכול היה לצפות. לפי סעיף 34 גם אם היה עליו לצפות לא יישא באחריות לעבירה מכיוון שאין לעבירה זו י"נ של רשלנות.

מטרה- שמוליק יטען שלא הייתה לו הכוונה שמעשה הדקירה יתבצע. הטלת א"פ על אדם רק בגלל השפעה שלילית שעשויה להיות לו על אחר, היא בעייתית, במיוחד לאור שלא הייתה לו מטרה לשדל את ברק לבצע עבירה שכזו.